

Modele kształcenia w zakresie polityk publicznych

Dr hab. Ryszard Szarfenberg
Instytut Polityki Społecznej
Uniwersytet Warszawski

Konferencja *Polityki Publiczne w Polsce.*
Potrzeba modernizacji standardów działań publicznych wobec kryzysu
Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
12 grudnia 2012 r.

Nowa dyscyplina - nauki o polityce publicznej w obszarze i dziedzinie nauk społecznych

P.	OBSZARY WIEDZY	DZIEDZINY NAUKI/ DZIEDZINY SZTUKI	DYSCYPLINY NAUKOWE/DYSCYPLINY ARTYSTYCZNE
1	2	3	4
2	obszar nauk społecznych	dziedzina nauk społecznych	1) nauki o bezpieczeństwie 2) nauki o obronności 3) nauki o mediach 4) nauki o polityce 5) <u>NAUKI O POLITYCE PUBLICZNEJ</u> 6) nauki o poznaniu i komunikacji społecznej 7) pedagogika 8) psychologia 9) socjologia
		dziedzina nauk ekonomicznych	1) ekonomia 2) finanse 3) nauki o zarządzaniu 4) towaroznawstwo
		dziedzina nauk prawnych	1) nauki o administracji 2) prawo 3) prawo kanoniczne

Rozporządzenie ministra NiSW z z 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, załącznik, Dz.U. z 2011 nr 179 poz. 1065

Specjalności w zakresie nauk o polityce publicznej – podstawowe / obszarowe

- PODSTAWY NAUK O POLITYCE PUBLICZNEJ (podstawy teoretyczne i metodologiczne)
- INSTRUMENTY POLITYKI PUBLICZNEJ I ICH ZASTOSOWANIE (instrumenty prawne, planistyczne, organizacyjne, kontrolne i inne)
- POLITYKA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA WIEDZY (polityki wzrostu kapitału intelektualnego, pomnażania dorobku kulturowego i ochrony dziedzictwa narodowego oraz rozwoju sektora wiedzy)
- POLITYKA SPOŁECZNA (polityki: społeczna, spraw rodziny, rozwoju rynku pracy i ochrony zdrowia)
- POLITYKA GOSPODARCZA (polityki: budżetu i finansów publicznych, gospodarki, wzrostu potencjału gospodarczego, rozwoju usług i zasobów oraz ochrony środowiska)
- POLITYKA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH (polityki: zagraniczna, bezpieczeństwa i spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i ochrony praw obywatelskich)

Protest politologów

- „Uczestnicy II Kongresu Politologii... oceniając negatywnie powołanie nowej dyscypliny naukowej *nauka o polityce publicznej* **wnoszą o uchylenie tej decyzji poprzez wykreślenie z przedmiotowego rozporządzenia zapisu o nowej dyscyplinie**”
- „**Powołanie nowej dyscypliny nie odpowiada potrzebie doprecyzowania obszaru badań** prowadzonych już w środowisku politologicznym”
- „Obecne tendencje w nauce światowej **zmierzają przecież nie do dzielenia dyscyplin naukowych, ale do ich konsolidacji** i nie tylko w obrębie nauk społecznych i humanistycznych”

Modele kształcenia w Europie – podejście empiryczne (2003)

- Trzy modele według analizy ilościowej zawartości programów nauczania
  - **Dominacja przedmiotów prawniczych** (m.in. Polska, Węgry, Grecja, Włochy)
  - **Dominacja przedmiotów politologicznych** (m.in. Belgia, Francja, Hiszpania, Szwecja)
  - **Dominacja przedmiotów z zakresu zarządzania** (m.in. Bułgaria, Czechy, Litwa, Holandia, Dania, Irlandia)

Trzy modele instytucjonalne w USA i w Kanadzie

- Programy prowadzone **w ramach nauk politycznych**
- Programy prowadzone **w szkołach zarządzania**
- Programy prowadzone w szkołach
  - **Administracji publicznej i/lub**
  - **Polityki publicznej**(interdyscyplinarne i/lub wielodyscyplinarne)

Przykłady kierunków i specjalności studiów I i II stopnia w Polsce

Nazwa kierunku / specjalności	Stopień	Wydział	Uczelnia	Od kiedy oferowane
Kierunek administracja*	I		Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Białymstoku	Od 1996
Kierunek gospodarka i administracja publiczna	I i II	Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	Od 2010
Kierunek zarządzanie publiczne	I i II	Wydział Zarządzania	Uniwersytet Łódzki	Od 2012
Kierunek polityka publiczna	I	Wydział Politologii i Stosunków Międzynarodowych	Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika	Od 2012
Specjalność administracja publiczna**	II	Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych	Uniwersytet Warszawski	Od 2010

* Akredytacja EAPAA

** Na I stopniu specjalności: administracja samorządowa i administracja europejska

Scenariusz rozwoju sytuacji

- Kierunek administracja – reformowanie w celu zwiększenia poziomu wielodyscyplinarności z nadal dominującym przedmiotami prawniczymi (wydziały prawa, wyższe szkoły AP)
- Kierunek zarządzanie publiczne – upowszechnianie na wydziałach zarządzania
- Kierunek polityka publiczna – upowszechnianie na wydziałach politologicznych
- Specjalność administracja publiczna na politologii – nadal będzie oferowana bez większych zmian

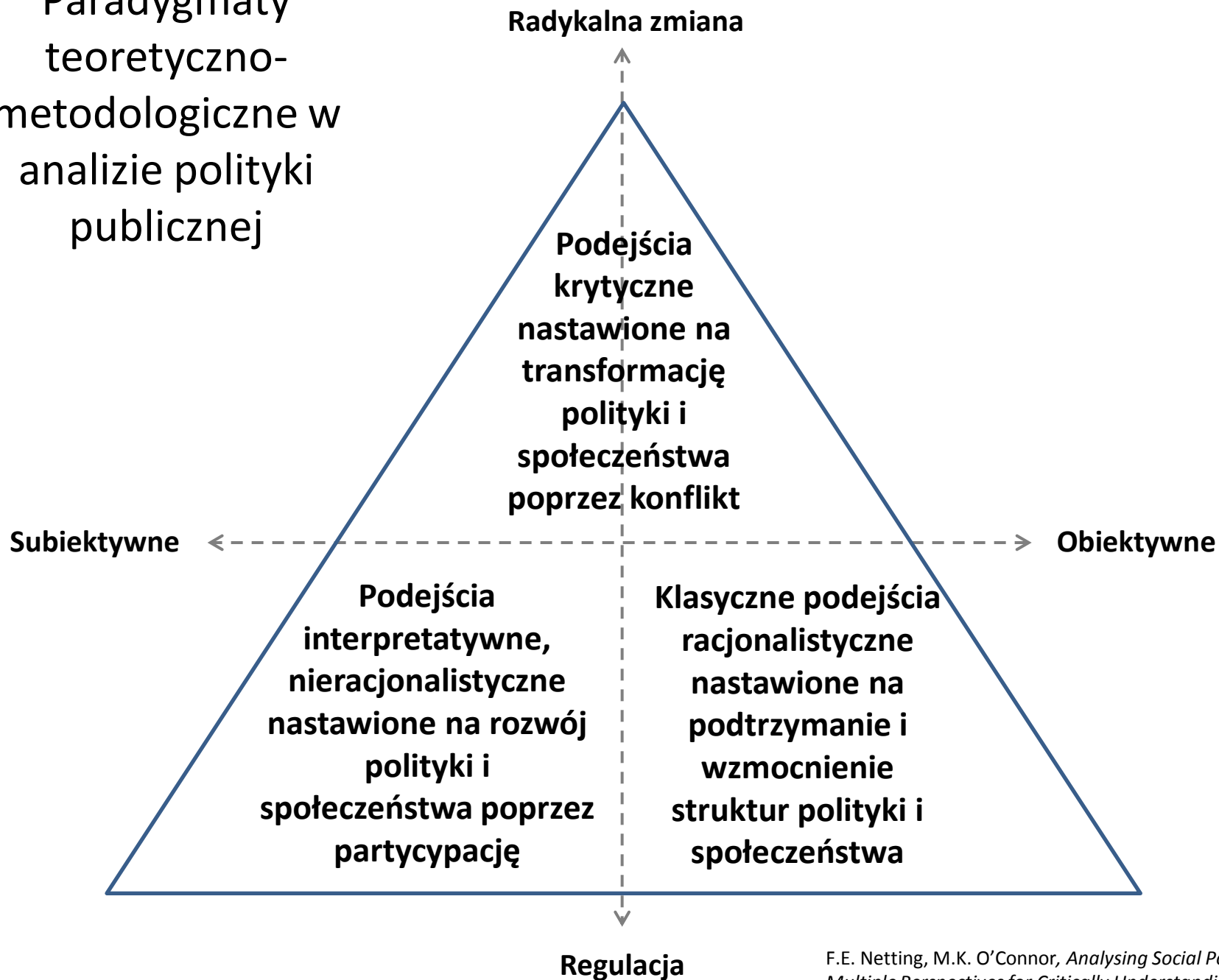
Przykładowe dylematy?

- Oprzeć nowe programy na tym, co jest, czy zaproponować całkiem nowe podejście?
- Kształcić w ramach jednej z uznanych dyscyplin, czy rozwijać kształcenie wielodyscyplinarne?
- Kształcić bardziej w kierunku badań naukowych polityki publicznej, czy bardziej doradztwa strategiczno-politycznego?
- Czy koncentrować się na kształceniu analityków, czy raczej kształcić przywódców, menedżerów i aktywistów?

Na jakiej podstawie teoretycznej oprzeć nowe programy?

- Paradygmaty teoretyczno-
metodologiczne
- Teorie procesu polityki publicznej
- Role specjalistów z zakresu polityki
publicznej
- Heurystyka stadialna
- Koncepcja nowego zarządzania
publicznego?

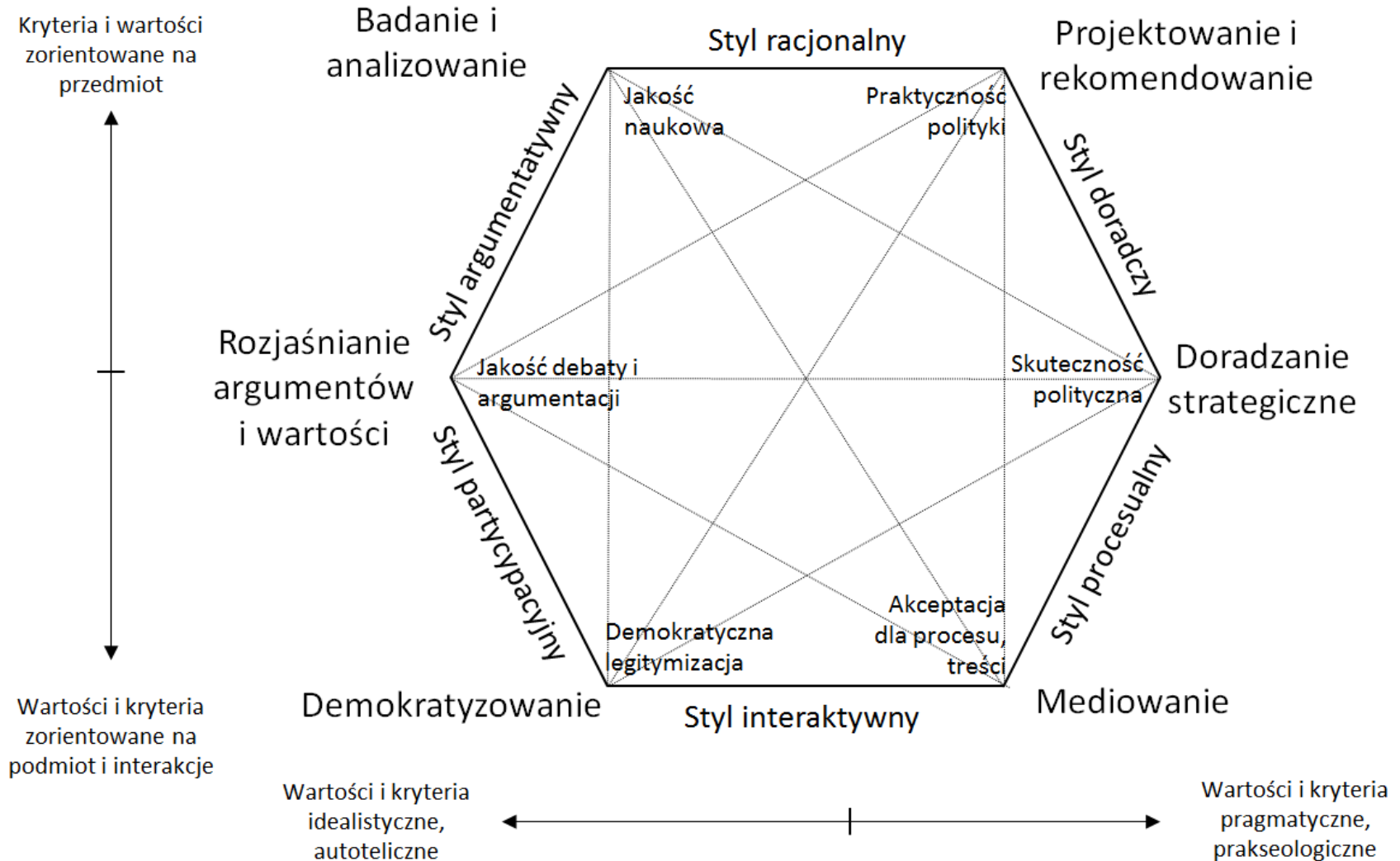
Paradygmaty
teoretyczno-
metodologiczne w
analizie polityki
publicznej

Teorie procesu polityki publicznej

- Różne podejścia do roli racjonalności
  - Heurystyka stadialna
  - Instytucjonalizm racjonalnego wyboru
  - Wielostrumieniowość
  - Konstrukcjonizm społeczny i projektowanie polityki
- Sieci i obszary polityki
  - Podejście sieciowe
  - Przerwana równowaga (*punctuated-equilibrium*)
  - Koalicje rzecznicze
- Międzynarodowe porównania polityk
  - Modele innowacji i dyfuzji polityki publicznej
  - Analizy porównawcze

Archetypy ról i style aktywności analityków polityki publicznej

Heurystyka stadialna – rozwiązywanie problemów

